

Puoluekokousaloitteet 2010

Puoluekokoukselle jätettiin kaikkiaan kuusitoista aloitetta. Hallituksen aloitelausunto ja päätösesitys sekä puoluekokouksen päätös on kunkin aloitteen perässä. Lausunnot ja päätösesitykset on hyväksytty hallituksen kokouksessa 16.4.2010.

Sisällysluettelo

1. Vihreille virallinen linjaus käsiaseiden hallussapidon kieltämiseksi yksityishenkilöiltä.....	1
2. Kannanotto kielenopetuksen valinnaisuuden lisäämisestä.....	3
3. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.....	5
4. EKOVALTUUTETUT TYÖPAIKOILLE.....	6
5. Vanhojen rakennusten energiatehokkuutta parannettava.....	8
6. Julkinen palvelutuotanto palvelutuotannon lähtökohdaksi ulkoistamisen sijaan.....	9
7. Uskottavampaa aluepolitiikkaa.....	10
8. Maaseudun ongelmat.....	11
9. Kunnallisvero pääomatuloille.....	12
10. Homoavioliitot.....	13
11. Turvetuotannosta.....	14
12. Ojitettujen sarasoiden lannoitus.....	15
13. Ympäristöpolitiikasta periaateohjelmassa.....	16
14. Rautateistä.....	17
15. Maakuntaitsehallinnosta.....	17
16. Enemmistöpäätöksistä	18

1. Vihreille virallinen linjaus käsiaseiden hallussapidon kieltämiseksi yksityishenkilöiltä

Aloitteen tekijä: Helsingin vihreä piiriyhdistys ry.

Käsiaseiden kiellon sisältävällä aselain muutoksella on laaja kannatus kansalaisten keskuudessa ja asiasta on vastaavalle sisäministerille jätetty tuhansia allekirjoituksia sisältäneitä adresseja. Myös Kauhajoen koulusurmien tutkimuslautakunta päätyi loppuraportissaan helmikuussa 2010 ehdottamaan puoliautomaattisten käsiaseiden kieltämistä. Sisäministeri Holmlund on sanonut, ettei lähtökohtaisesti aio muuttaa lakia käsiaseet kieltävään suuntaan mutta voi ottaa asian hallituksen käsittelyyn mikäli hallitus niin toivoo.

Vihreiden tulisi nyt ottaa tässä asiassa aktiivinen rooli.

Pienikokoisten aseiden kuljettaminen ja käyttö on erittäin helppoa ja johtaa myös helposti väärinkäytöksiin. Metsästys tässä aloitteessa tarkoitettulla käsiaseilla on jo kielletty metsästyslaissa. Myös muilta osin ampumaurheilu on järjestettävissä ilman henkilökohtaisten käsiaseiden hallussapitoa. Tällaisella lainmuutoksella saataisiin huomattava osa käsiaseista pois, ja uskomme ihmisten turvallisuuden parantuvan. Kyseessä on yhteinen etu. Nykyaikaisessa yhteiskunnassa eivät yksityishenkilöt tarvitse käsiaseita.

Helsingin Vihreä piiriyhdistys toivoo, että Vihreät ottaa puolueena virallisen yksityishenkilöiden käsiaseiden hallussapidon täyskieltoa kannattavan linjan ja alkaa ajamaan vastaavia muutoksia Suomen ampuma-aselakiin.

Puoluehallituksen lausunto:

Suomessa on liikaa luvallisia aseita. Meillä on asukasluvuun suhteutettuna enemmän aseita kuin missään Euroopan maassa.

Vihreät ovatkin käynnissä olevassa aselain uudistuksessa ajaneet aktiivisesti lain merkittävää tiukentamista: aseluvan saamisen ikärajan nostamista, luvan saannin kynnyksen korottamista, todistusta aktiivisesta ampumisharrastuksesta luvan aseluvan edellytyksenä. Aselain uudistuksen ensimmäinen vaihe toteutui monelta osin näiden tavoitteiden mukaisesti.

Aselain uudistuksen ensimmäisen vaiheen lakiin tuomat tärkeimmät tiukennukset ovat aseluvan saannin edellytysten tiukentaminen (soveltuvuustestit, terveydentilan valvonta ja harrastusvaatimus edellytyksenä käsiaseluvalle) ja uudet ikärajat (ei käsiaseita alle 20-vuotiaille). Vihreiden näkökulmasta suurin puute ensimmäisen vaiheessa on, ettei mitään asetyyppejä kielletä.

Lain uudistuksen toinen vaihe tulee eduskuntaan syksyllä 2010. Sen muutoksista vihreille tärkeimpiä ovat voimassaolevien aselupien uudelleentarkastelu sekä kiristykset aseiden säilytykseen niin, että kotisäilytys kiellettäisiin. Samalla on keskeistä, että varsin puutteellinen aserekisteri päivitetään ja saatetaan ajan tasalle. Ilman paikkansapitävää rekisteriä esimerkiksi tiettyjen asetyyppien pois kerääminen on käytännössä mahdotonta.

Aselain käsittelyssä valtioneuvostossa päätökseen liitettiin lausuma, jonka mukaan toisessa vaiheessa selvitetään mahdollisuudet kieltää sellaisia yksittäisiä puoliautomaattisten käsiaseiden ja isokaliiperisten revolverien malleja, jotka eivät sovellu ampumaurheilukäyttöön. Suomen viimeaikaisten joukkosurmien tekijöillä oli kaikilla käytössään puoliautomaattinen eli itselataava käsiase, joka mahdollistaa useiden laukausten ampumisen lyhyessä ajassa.

Kauhajoen koulusurmia selvittänyt lautakunta ehdottaa että kaikki käsiaseet, joilla on mahdollista ampua lyhyessä ajassa paljon laukauksia (eli puoliautomaattiset aseet) kerätään pois esimerkiksi maksua vastaan eikä uusia hankkimislupia näille aseille myönnetä.

Vihreät ovat esittäneet, että aselupia tulisi myöntää ainoastaan ampuma-urheiluun soveltuville käsiaseille. Puoliautomaattisia isokaliiberisia ja tulivoimaisia käsiaseita käytetään Suomessa nk. Practical-ammunnassa sekä reserviläisammunnassa (vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan liittyvä suomalainen urheilulaji). Vihreiden mielestä näiden aseiden säilytys kotona tulisi kuitenkin kieltää. Käsiaseet olisi säilytettävä asianmukaisesti lukittuna ampumaradoilla tai muissa turvallisissa paikoissa, kuten poliisin tiloissa. Tämä on vihreiden vähimmäistavoite. On myös harkittava Kauhajoen koulusurmia selvittäneen lautakunnan esityksen mukaisen tiukemman linjauksen toteuttamista ja siihen liittyviä kustannuksia.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että Vihreät ovat aselain uudistuksessa ajaneet aktiivisesti lain merkittävää tiukentamista.

Päätös: Esityksen mukaan.

2. Kannanotto kielenopetuksen valinnaisuuden lisäämisestä

Aloitteen tekijä: Jyväskylän Vihreät ry.

Vihreä liitto esittää kannanottonaan, että ruotsin kielen opiskelu perusopetuksessa tehdään valinnaiseksi muiden kieliopintojen kanssa.

Tutkimusten mukaan suomalaisten kielitaito on viime vuosikymmeninä kaventunut. Suurista kansainvälisistä kielistä ainoastaan englannin kielen taito on lisääntynyt, kun taas saksan, ranskan ja venäjän opiskelijoiden määrä on jatkuvasti vähentynyt. Ruotsin, jota luetaan pakollisena kielenä perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa, osaaminen on heikentynyt huomattavasti. Kun tiedetään, että monikulttuurisuuden, kansainvälisen kulttuuriyhteistyön ja kaupankäynnin koko ajan lisääntyessä tarvitsemme yhä enemmän kansainvälisesti merkittävien kielten osaajia, voidaan todeta, että suomalainen kielenopetus on kriisissä.

Resurssit asianmukaiseen käyttöön

Ruotsin kielen oppimistulokset osoittavat, että suuri osa oppilaista ja heidän huoltajistaan ei pidä ruotsin opiskelua mielekkäänä. Suurimmalle osalle ikäluokasta ruotsin kielen osaaminen jää peruskoulun jälkeen heikolle tasolle eikä näistä kansalaisista tule koskaan todellisia ruotsin kielen taitajia.

Perusopetuksessa koko ikäluokalle pakollisina kielinä äidinkielen lisäksi tulee olla kaksi muuta kieltä. Vaikka osa opiskelijoista valitsee kolmannen ja neljännenkin kielen, ovat opiskelijan resurssit silti aina rajalliset. Suurella osalla opiskelijoista ruotsin opiskelu vie tilaa muitten kielten opiskelulta. Lisäksi pakollisuus ei motivoi, kun tarjolla olisi monta muutakin tarpeellisemmaksi koettua kieltä.

Valinnaisuus nostaa ruotsin kielen arvostusta

Valinnaisuus antaa opiskelijoille mahdollisuuden suunnata resurssinsa paremmin haluamallaan tavalla. Valinnaisuuden myötä ruotsin kielen opiskelijoita olisi jonkin verran nykyistä vähemmän, mutta opetuksen ja opiskelun taso paranisi. Valinnaisuus motivoisi opiskelijoita yleensäkin kielten opiskeluun ja mahdollistaisi suomalaisten kielitaidon parantumisen monissa maailmankielissä. Yleinen suhtautuminen ruotsin kieleen ja ruotsalaisuuteen yleensä normalisoituisi ja parantaisi niin kielen kuin kulttuurin arvostusta. Valinnaisuuden ja monipuolisen kielitarjonnan myötä asennoituminen vieraisiin kieliin paranisi ja oman valinnan mahdollisuus tukisi elinikäistä oppimista myös kielten osalta.

Valinnaisuus turvaa ruotsinkieliset palvelut

Kunnilla on velvollisuus tarjota sekä suomenkielisille että ruotsinkielisille Suomen kansalaisille palvelut äidinkielellään. Tämä tavoite toteutuu vain siten, että kunnat palkkaavat riittävästi kielitaitoisia henkilöitä palvelukseensa. Nykyinen korkeakoulututkintoon sisällytetty ns. virkamiesruotsin taidon osoittaminen ei takaa ruotsin kielen käytännön taitoa. Ruotsin opiskelun valinnaisuus parantaisi palvelujen ruotsinkielistä saatavuutta. Valinnaisuus motivoisi vieraiden kielten - myös ruotsin - opiskeluun jolloin se prosentuaalisesti nykyistä pienempi määrä opiskelijoita myös opiskelisi tehokkaammin.

Vihreän liiton puoluekokous esittää, että

1. Ruotsin kieli tulee muuttua valinnaiseksi oppiaineeksi yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa ja koulutusjärjestelmässä tulee siirtyä Kielikoulutuspoliittisen projektin 2007 (KIEPO) suositusten vaihtoehto D:n mukaiseen kielenopetuksen järjestämiseen, jossa perusopetuksessa äidinkielen lisäksi opiskellaan pakollisena kahta muuta vapaavalinnaista kieltä.
2. Kielilakia tulee uudistaa siten, että ns. virkamiesruotsin taidon vaatimus valtion viroissa poistetaan. Valtion viranomaisia veloitetaan toimimaan vastaavalla tavalla kuin kuntiakin, jolloin virantäytössä määritellään viranhaltijalta vaadittava kielitaito ottaen huomioon ruotsinkielisen väestön tarpeet.
3. Tutkintoasetuksista poistetaan vaatimukset ns. virkamiesruotsin taidosta tutkintokelpoisuuden osoittamisessa.

KÄYTÄNNÖN SEURAUUS:

A2 kielen ryhmiä (4 tai 5 luokalta alkava) syntyisi huomattavasti enemmän, kun valinta ei pakota ottamaan kolmatta vierasta kieltä yläkoulussa eikä se kavenna siten yläkoulun valinnaisuutta.
-> kahden pitkän vieraan kielen lukijat lisääntyisivät huomattavasti

HUOMIOITA

- Koko ikäluokalle pakollisella ruotsinopiskelulla ei ole merkitystä ruotsinkielisiin palveluihin
- Koko ikäluokalle pakollinen ruotsinopiskelu ei ole edellytys että Suomi on virallisesti kaksikielinen
- Koko ikäluokalle pakollinen ruotsinopiskelu ei ole edellytys etteikö Vihreä liitto voi olla kaksikielinen

Puoluehallituksen lausunto:

Perustuslain mukaan Suomessa on kaksi kansalliskieltä: suomi ja ruotsi. Ruotsin kielen asemaa on linjattu aiemmin puolueessa seuraavasti:

Periaateohjelma (2006, www.vihreat.fi/periaateohjelma): "Tarvitaan monipuolista kielipolitiikkaa, jolla turvataan kielten ja kulttuurien moninaisuus, kansainvälistyminen ja maahanmuutto. Sekä Suomen kaksikielisyyttä että perinteisten vähemmistöjen asemaa on tuettava. Kaksikielisissä kunnissa tulee myös käytännössä saada palveluja molemmilla kielillä."

Koulutuspoliittinen ohjelma (2009, www.vihreat.fi/node/3874): "Kieliopintojen monipuoliselle tarjonnalle on taattava riittävät resurssit."

Edellä olevat ohjelmalinjaukset eivät ole kovin yksityiskohtaisia. Puoluehallitus onkin asettanut 23.1.2010 erillisen kielipoliittisen työryhmän, jonka tehtävänä on kirjoittaa puolueelle tarkempi kielipoliittinen linjapaperi syyskuun 2010 loppuun mennessä. Työryhmän edellytetään tämän lisäksi valmistelevan alaansa koskevat ns. perusviestit, 2-3 kannanottoa ja alaansa koskevia hallitusohjelmataavoitteita 5-10 kpl syyskuun 2010 loppuun mennessä. Työryhmän puheenjohtaja on Ari Heikkinen. Työryhmä toimii tällä hetkellä aktiivisesti.

Työryhmän valmisteleva linjapaperi hyväksytään syksyllä puoluehallituksessa. Olisi luontevaa, että

linjauksen tekeminen ruotsin kielen asemasta jätettäisiin työryhmän ja puoluehallituksen vastuulle samalla kun se ottaa kantaa muidenkin kielten asemaan.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että kielipoliittisen työryhmän valmisteleva kielipoliittinen linjapaperi hyväksytään myöhemmin puoluehallituksessa. Aloite lähetetään työryhmälle huomioitavaksi linjapaperin valmistelussa.

Päätös: Esityksen mukaan muutettuna siten, että linjapaperi hyväksytään puoluevaltuuskunnassa, ei hallituksessa.

3. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Aloitteen tekijä: Vihreät Naiset ry., Tampereen Seudun Vihreät Naiset ry.

Lasten kasvua ja kehitystä tukee mm. turvallinen kasvuympäristö ja luotettavan aikuisen läsnäolo aina tarvittaessa. Pienille koululaisille järjestettävä aamu- ja iltapäivätoiminta on erittäin tärkeä asia. Ilman em. toimintaa moni 6-7-vuotias ekaluokkalainen jää ilman turvaa ja huolenpitoa aamuisin ja iltapäivisin, sillä koulupäivä ekaluokkalaisilla kestää yleensä vain 4 tuntia, kun taas monen lapsen vanhemmat ovat poissa kotoa työn tai opiskelun vuoksi 8-10 tuntia (matkat mukaan lukien). Erityisen tärkeää aamu- ja iltapäivätoiminta on yhden vanhemman perheiden lapsille, koska näissä perheissä ei ole vanhempien keskinäisin järjestelyin, työelämän joustoja hyväksi käyttäen, mahdollista turvata aikuisen läsnäoloa aamulla tai illalla.

Kunnat järjestävät aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään varsin kirjavasti. Toiminnassa on kehittämistarpeita ja selkeitä ongelmakohtia. Kaikissa kunnissa ei ole ollut iltapäivätoimintaa kaikille sitä tarvitseville ja aamutoimintaa on ollut tarjolla vain harvoille. Joillakin asuinalueilla ja joissakin kunnissa ainoana lapselle haettavana iltapäivätoiminnan muotona on ollut seurakunnan iltapäiväkoti. Jos perhe ei kuulu mihinkään uskontokuntaan tai kuuluu muuhun kuin ev.lut. seurakuntaan, on perhe voinut kokea, että uskonnollista toimintaa sisältävä iltapäivätoiminta on ristiriidassa perheen arvomaailman ja kasvatustavoitteiden kanssa.

Erittäin suuri ongelma on aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuperuste eli se, että toiminta on tasamaksuista perheen tuloista ja koosta riippumatta. Lapset eivät pääse osallistumaan aamu- ja iltapäivätoimintaan tarpeen mukaan, vaan vanhemman tai vanhempien maksukyvyyn mukaan. Ongelmallisin tilanne on pienituloisilla yksinhuoltajilla.

Keski- ja hyvätuloiselle perheelle lapsen siirtyminen esiopetuksen ja päivähoidon piiristä perusopetuksen ja aamu- ja iltapäivätoiminnan piiriin tarkoittaa nykyisen maksukäytännön osalta sitä, että hoitomaksu putoaa noin puoleen. Pienituloisilla hoitomaksu voi nousta huomattavastikin lapsen siirtyessä päivähoidosta iltapäivätoimintaan, koska päivähoidossa maksut perustuvat perheen tulotasoon.

Esitämme, että Vihreä eduskuntaryhmä ryhtyy tarvittaviin toimiin pienten koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi siten, että

1. kaikissa kunnissa on järjestettävä tarpeen mukaisesti aamu- ja iltapäivätoimintaa 1. luokkalaisille (nk. subjektiivinen oikeus) ja

2. aamu- ja iltapäivähoidosta perittävä maksu sidotaan perheen tuloihin samantyyppisesti kuin päivähoitomaksukin.

Puoluehallituksen lausunto:

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa on järjestetty perusopetuslain säännösten perusteella

1.8.2004 lähtien. Lainsäädännön myötä aamu- ja iltapäivätoiminta on yhtenäistynyt ja kehittynyt entistä paremmaksi. Lasten ja vanhempien tyytyväisyys aamu- ja iltapäivätoimintaan on keskimäärin korkealla tasolla. Toiminnan laajuus on vakiintunut runsaan 40 000 lapsen tasolle.

Sinivihreän hallituksen hallitusohjelmaan on kirjattu koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan laadun ja muutostarpeiden arviointi. Selvitystyön tulokset luovutettiin opetusministerille vuoden 2009 alussa (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:8).

Selvitysmies Esa Iivonen päätyi tarkastelussaan paljolti samoihin tuloksiin kuin puoluekokousaloitteen tekijät. Selvityksen mukaan aamu- ja iltapäivätoiminta tulee mahdollistaa kaikille sitä tarvitseville pienille koululaisille. Kunnalle tulisi sen vuoksi säätää laissa velvoite järjestää toimintaa perusopetuksen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille kunnassa esiintyvän tarpeen mukaisessa laajuudessa.

Pienituloisten perheiden lasten osallistumista ehdotetaan tuettavaksi sosiaalisin perustein myönnettävien aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen alennusten ja vapautusten käytäntöjä. Käytäntöjä tulisi myös yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa antamalla niistä valtakunnallinen suositus. Tällä hetkellä eri kunnissa on käytössä toisistaan paljonkin eroavia käytäntöjä.

Viestintää mahdollisuudesta hakea aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksusta alennusta tai vapautusta sosiaalisin perustein tulee myös lisätä, jotta perheet saavat tietoa mahdollisuuksista.

Selvitys on tuloksissaan vihreillä linjoilla: Vihreiden mielestä pienimmille koululaisille (1. ja 2. luokan oppilaille) on tarjottava turvallinen mahdollisuus viettää iltapäivät aikuisen ohjauksessa perheen varallisuudesta riippumatta.

Vihreä eduskuntaryhmä tukee selvityksen esitystä aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittämisestä suuntaan, joka mahdollistaa yhä useammalle lapselle siihen osallistumisen. Vihreät ovat sitoutuneet linjaan, jossa kunnille tuodaan uusia velvoitteita ainoastaan, jos valtio voi osallistua niiden rahoitukseen. Siksi nyt uudistuksen toteuttamisen haasteeksi muodostuu kuitenkin julkisen talouden vaikea tilanne.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että Vihreät ovat toimineet aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittämiseksi aloitteessa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti.

Päätös: Esityksen mukaan.

4. Ekovaltuutetut työpaikoille

Aloitteen tekijä: JHL:n Vihreät ry

Työntekijöiden edustajat työpaikoilla ajavat monenlaisia työturvallisuuteen ja työnviihtyvyyteen vaikuttavia asioita. Virallisia edustajia työpaikoilla nyt ovat luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut. Näiden rinnalle esitämme ekovaltuutettujen toimien perustamista.

Ekovaltuutetut, joita nyt jo toimii mm. Britanniassa, toimivat työntekijöiden edustajina neuvotteluissa, joissa keskustellaan henkilöstöä koskevista tai yrityksen ympäristöasioista. Ekovaltuutetut ovat mukana työryhmissä, kun suunnitellaan ja kehitetään yrityksen energian käyttöä, kierrätystä, hankintoja ja työmatkustamista. Myös koti- tai etätöväihtoehtojen suunnittelu voi olla ekovaltuutettujen neuvottelulistalla. Ekovaltuutetut voivat toimia yhteistyössä WWF:n, Greenpeacen ja muiden ympäristöjärjestöjen kanssa kun suunnitellaan vihreämpiä työpaikkoja. Ekovaltuutettu on myös mukana yrityksen erilaisien riskianalyyysien, kartoitusten ja selvitysten tekemisessä.

Esitämme, että alkuun ekovaltuutetut voisivat toimia työpaikoilla vapaaehtoiselta pohjalta. Myöhemmin ekovaltuutetuille tulee taata samat oikeudet kuin nykyisille työntekijöiden edustajille. Tämä tarkoittaisi, että ekovaltuutetut valittaisiin kuten muutkin työntekijöiden edustajat, heille kuuluisi oikeus koulutautua ekovaltuutetun tehtäviin ja he saisivat käyttöönsä työaikaan työpaikan ekoasioiden hoitamiseksi.

JHL:n Vihreät toivoo, että Vihreä liitto ryhtyy tarvittaviin toimiin ekovaltuutettujen saamiseksi työpaikoille. Toivomme, että Vihreä liitto laatii asiasta ehdotuksen ja esittää sen Suomen työmarkkinaosapuolille.

Puoluehallituksen lausunto:

Puoluehallitus pitää JHL:n Vihreät ry:n aloitetta kannatettavana. Ekovaltuutettujen toimenkuvan luominen on luonteva osa työelämän vihertämistä. Monet työpaikat ovat jo tehneet työtä toimintojensa ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Esimerkiksi Vihreiden puoluetoimisto on mukana WWF:n Green Office -järjestelmässä. Green Office on toimistoille tarkoitettu ympäristöpalvelu, jonka avulla työpaikat voivat vähentää ympäristökuormitustaan, saavuttaa säästöjä ja hidastaa ilmastonmuutosta. Ohjelmassa työpaikalle nimetään Green Office -yhteyshenkilö ja Green Office -tiimi. Monissa yrityksissä on myös omat sertifiointijärjestelmät ja ympäristövastuullisuutta huomioivat ohjelmat.

Järjestelmällinen ympäristön huomiointi työpaikoilla vähentää merkittävästi energiankulutusta, ilmastopäästöjä ja muuta ympäristökuormitusta. Toimet myös hyödyttävät työntekijöitä muun muassa pienempien sähkö-, lämmitys- ja materiaalikulujen kautta. Puoluehallitus painottaa, että ekovaltuutettujen järjestelmää on luotava vapaaehtoiselta pohjalta, jotta saadaan kokemusta erilaisista järjestelytavoista. Myöhemmin järjestelmä voidaan vakinaistaa esimerkiksi työpaikkojen muiden luottamushenkilöiden tapaan.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Vihreät ottaa tavoitteekseen ekovaltuutettujen saamisen työpaikoille. Aloitetta viedään eteenpäin vihreiden ammattiyhdistysaktiivien toiminnan kautta, eduskunta-aloitteiden ja tiedotuksen avulla. Esityksen mukaisesti aloite saatetaan työmarkkinaosapuolten tietoon. Vihreiden puoluetoimisto haluaa toimia asiassa esimerkkinä on jo nimennyt toimiston ekovaltuutetuksi toimistos sihteeri Tiina Elon.

Päätös: Esityksen mukaan.

5. Vanhojen rakennusten energiatehokkuutta parannettava

Aloitteen tekijä: Jyvioni - Jyväskylän vihreät nuoret ja opiskelijat ry.

Vihreä liitto esittää kannanottonaan, että Suomen olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuutta on parannettava.

Suomessa rakennettavien talojen energiatehokkuutta koskevat rakennusmääräykset tiukkenivat noin 30 prosenttia vuonna 2010. Vuonna 2012 on mahdollisesti luvassa vielä 20 prosentin edestä lisäkirstyksiä. Nämä tiukennukset koskevat kuitenkin vain uudisrakentamista.

Suomi on sitoutunut pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategiassaan sekä yhdessä Euroopan unionin kanssa 20 prosentin päästövähennyksiin vuoteen 2020 mennessä ja 60 prosentin vähennyksiin vuoteen 2050 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna. Vihreän liiton mielestä tavoitteiden tulisi olla tätäkin tiukemmat.

Olemassa olevien asuinrakennusten energiatehokkuudelle ei aseteta velvoitteita edes suurten korjaushankkeiden, kuten rakennusten perusparannusten yhteydessä. Suomen jo olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuutta on parannettava ja myös korjausrakentamiselle on asetettava tiukemmat rakennusmääräykset.

Rakennuskanta vastaa 40 prosenttia Suomen energiankulutuksesta. Kun oletetaan yhden rakennuksen eliniän olevan 50 vuotta, on koko Suomen rakennuskanta siirtynyt 2010 hyväksytyihin rakennusstandardeihin vasta vuoteen 2060 mennessä. Ilmastonmuutoksen kannalta tämä ei riitä.

Valtio tukee nykyisen rakennuskannan energiakartoituksia ja vuosina 2009-2010 myös energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä korjauksia suhdanneluonteisten energia-avustusten muodossa. Nämä toimenpiteet perustuvat kuitenkin ihmisten ja taloyhtiöiden aktiivisuuteen ja omaan tahtoon parantaa energiatehokkuutta. Usein tahtoa tai tietoa ei kuitenkaan ole, tahdon lisäksi tarvitaan voimakkaampia toimenpiteitä.

Päämäärätietoisempien keinojen käyttöönottoa puoltaa myös se tosiasia, että energiatehokkuuden parantaminen on kustannustehokasta ja toteuttajalle yleensä taloudellisesti kannattavaa.

Vihreän liiton puoluekokous esittää, että:

- Kulloinkin voimassa olevat energiatehokkuutta koskevat rakennusvaatimukset tulee tehdä pakollisiksi myös olemassa olevan rakennuskannan korjausrakentamisessa.
- Asuinrakennusten energiankäytön verotusta tulee kiristää.
- Rakennusten energiatehokkuutta kuvaavat energiatodistukset on tehtävä pakollisiksi koko rakennuskannalle.
- Energiakartoitukset kustannus- ja takaisinmaksulaskelmineen on tehtävä pakollisiksi korjausrakentamisen yhteydessä, energiankäytön tehottomuuksien havaitsemiseksi.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa käsitellään tärkeää asiaa. Esitetyistä vaatimuksista ensimmäinen (korjausrakentamiselle samat normit kuin uudisrakentamiselle) on kuitenkin mahdoton toteuttaa. Vanhojen rakennusten peruskorjauksissa on usein otettava huomioon rakennussuojelun tarpeet. On myös varottava homeloukkutalojen aikaansaamista. Korjausrakentamiselle tulee pikaisesti asettaa joitakin

energiavelvoitteita, mutta ne eivät kuitenkaan voi olla vastaavat kuin uudisrakentamisessa.

Rakennusten energiatehokkuutta on Vihreissä käsitelty muun muassa valtuuskunnan hyväksymässä kasvukeskusten ja kaupunkien asuntopolitiikan linjapaperissa (2008, www.vihreat.fi/node/3345), jossa korjausrakentamisen tavoitteeksi asetetaan mm. seuraavaa:

- Olemassa olevien rakennusten energiatehokkuutta parannetaan. Korjausavustusten määrää lisätään ja tuki ohjataan rakennusten energiankäytön tehostamiseen. Rakennusmääräyksiä tarkistetaan niin, että peruskorjausten ja muiden suurten remonttien yhteydessä edellytetään parempaa energiatehokkuutta.
- Rakennusten kokonaisenergiakulutukseen perustuvaan sääntelyyn on siirryttävä vuonna 2012.
- Kaavoituksessa otetaan käyttöön tontti- ja aluekohtainen energialuokitus. Kaavoituksessa määritellään rakennettavien tonttien energiaomavaraisuusaste eli tonteilla tuotetaan tietty osa siellä kulutettavasta energiasta uusiutuvista energialähteistä.
- Valtio ottaa vastuun asumisen energiansäästömahdollisuuksien tehokkaasta tiedottamisesta.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous kannattaa vanhojen rakennusten energiatehokkuuden parantamista ja Vihreät toimii näiden tavoitteiden edistämiseksi ja merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

6. Julkinen palvelutuotanto palvelutuotannon lähtökohdaksi ulkoistamisen sijaan

Aloitteen tekijä: Etelä-Savon Vihreät ry.

Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmä on toiminut näihin asti hyvin ja kustannustehokkaasti verrattuna muihin OECD-maihin. Järjestelmä on ollut suhteellisen tasapuolinen ja taannut kaikille suunnilleen samantasoisien hoidon. Yksityissektori on toiminut täydentävänä palveluiden tuottajana, joka on lisännyt valinnanvapautta.

Nyt kuitenkin yksityissektori on nopeasti valtaamassa alaa julkisilta palveluilta ilman, että siitä on tehty poliittisia päätöksiä. Kyselyissä kansalaisten enemmistö kannattaa tasa-arvoisia toimivia julkisia palveluita ja on jopa valmis maksamaan siitä enemmän veroja.

Suomeen on muodostunut toimintaympäristö, jossa julkisen sektorin on yhä vaikeampi palkata työvoimaa, tämä koskee etenkin lääkäreitä, mutta myös hoitajia. Yritykset rekrytoivat työvoimaa samoilla markkinoilla tarjoten huomattavasti paremmat työehdot ja osittain mahdollisuuden saada osa ansioista alhaisemmin verotettuina pääomatuloina. Kunnat joutuvat tässä tilanteessa maksamaan firmoille ylihintaa, saadakseen työntekijöitä.

Kunnat ovat rajusti vähentämässä laitospaikkoja. Samanaikaisesti yksityiset tahot ovat lisäämässä tarjontaansa, josta kunnat ostavat paikat, jotka juuri itse lopettivat. Raja, mikä on laitoshoidon ja mikä avo-palvelutalohoitoa on erittäin häilyvä.

Budjetissa on helppo häivyttää todellinen kustannus epämääräisen ostopalvelu-käsitteen alle, josta on vaikea saada selvää, mitä on saatu.

On olemassa hyviä yksityisiä yrityksiä, jotka erinomaisesti paikkaavat julkista sektoria. Säätiöpohjaisten yritysten tarkoitus ei ole kerätä mahdollisimman paljon pääomia omistajilleen. Kuitenkin on nähtävissä, että pienemmät palveluntarjoajat eivät pärjää kilpailussa, vaan joutuvat myymään firmansa kansainvälisille ketjuille, joiden tarkoitus on voiton maksimointi. Kun tiedetään kuntien vähäiset mahdollisuudet kontrolloida hoitopaikkoja, avataan ovet rahastukselle ja keinottelulle.

Maailmalta ei ole hyviä kokemuksia markkinaehtoisesta toiminnasta sosiaali- ja terveystoimessa laadun ja tasa-arvon sekä kustannusten suhteen. Siksi lähtökohtaisesti vihreässä politiikassa nämä toiminnot tulee pitää pääosin kuntien omana toimintana.

Puoluehallituksen lausunto:

Puoluehallitus on ottanut palveluiden tuotantoon kantaa linjapaperissaan Kymmenen teesiä palvelutuotantoon (2007, www.vihreat.fi/node/1431). Ensimmäisessä teesissä todetaan muun muassa:

”Vihreät eivät kannata ideologista kilpailuttamista. Yritys ei ole automaattisesti dynaamisempi, tehokkaampi, luovempi, laadukkaampi ja halvempi kuin kunta tai kansalaisjärjestö. Kunnan kannattaa ostaa palvelut yrityksiltä tai kansalaisjärjestöiltä silloin, kun se on järkevää ja hoitaa kilpailutukset lakien ja asetusten mukaan. Siksi ei kannata asettaa prosentuaalisia tavoitteita ostopalveluiden määrälle, vaan tarkastella asiaa palveluittain.”

Myös muutoin Etelä-Savon Vihreät ry:n aloite vastaa sisällöltään ja puoluehallituksen linjauksia, erityisesti sosiaali- ja terveystoimen suhteen. Niistä linjapaperissa todetaan: ”Moniin monimutkaisiin sosiaali- ja terveystoimien kokonaisuuksiin kilpailutus sopii todella huonosti, sillä laadun määrittäminen tarjouspyyntöihin markkinatuomioistuimenpitäviksi kriteereiksi on lähes mahdoton tehtävä.”

Tällä perusteella puoluehallitus katsoo, ettei aloite anna aihetta toimenpiteisiin vaan tukee ansiokkaasti puolueen toimia ja linjauksia.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous kannattaa aloitteessa esitettyjä linjauksia ja merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

7. Uskottavampaa aluepolitiikkaa

Aloitteen tekijä: Etelä-Savon Vihreät ry.

Vuonna 2000 hyväksytyn Vihreiden aluepoliittisen ohjelman mukaan aluepolitiikalla pyritään edesauttamaan ihmisten mahdollisuutta asua kotiseudullaan. Vihreiden politiikka ei kuitenkaan aina vastaa aluepoliittisen ohjelman tavoitteita.

Jyrki Kasvi linjaa Tekniikan akateemisten jäsenlehdessä (13.3.2010), ettei yliopisto ole lähipalvelu. Kasvi vihjaakin, että yliopistoverkkoa tulisi karsia. Tällä hetkellä yliopisto lähipalveluna esimerkiksi Itä-Suomessa tarkoittaa satojen kilometrien matkoja. Mikäli yliopistoverkkoa karsitaan,

täytyy opiskelijan muuttaa vieläkin kauemmas kotiseudultaan. Vihreiden tulisikin perusteellisesti pohtia aluepolitiikan kysymyksiä, kuten esimerkiksi sitä, mitä yliopistoyksiköiden lakkauttaminen maakunnissa tarkoittaa.

Ehdotammekin, että Vihreät ottaa vahvemmin kantaa aluepolitiikan kysymyksiin ja erityisesti siihen, kuinka aluepolitiikan tavoitteet ja kestävä elämäntapa voidaan yhdistää toisiinsa. Huomautamme myös, ettei maaseutupoliittinen ohjelma vastaa aluepolitiikan kysymyksiin.

Vuonna 2009 hyväksytyyn puoluestrategian tavoittelemaa kasvua on vaikea saavuttaa, ellei vihreiden aluepolitiikan uskottavuus lisääny. Vihreän puolueen on kyettävä kasvamaan myös harvaan asutuilla seuduilla.

Puoluehallituksen lausunto:

Etelä-Savon Vihreät ry katsoo, että Vihreiden politiikka ei aina vastaa aluepoliittisen ohjelman tavoitteita. Aloitteessa toivotaan myös Vihreiden ottavan vahvemmin kantaa aluepolitiikan kysymyksiin ja erityisesti siihen, kuinka aluepolitiikan tavoitteet ja kestävä elämäntapa voidaan yhdistää toisiinsa.

Puoluehallitus muistuttaa, että monet Vihreiden tavoitteet, linjaukset ja käytännön toimet aina perustulosta monimuotoisen metsänkasvatuksen ja luonnonsuojelun kautta uusiutuvaa energiaa painottavaan politiikkaan ovat aluepoliittisesti ja nimenomaan harvaanasuttujen seutujen kannalta merkittäviä parannuksia. Vaikka termiä ”aluepolitiikka” ei erityisesti ohjelmissa useinkaan erikseen mainita, Vihreiden toiminta ja tavoitteet tukevat muun muassa aloitteen peräänkuuluttamaa aluepolitiikan ja kestävä elämäntavan toisiinsa yhdistämistä. Esimerkiksi metsähakkeen nykyistä merkittävämpi hyödyntäminen tai biokaasun laajempi tuotanto maatiloilla toisi lisätuloja erityisesti maaseudulle.

Aloitteessa mainitaan varapuheenjohtajan lehtilausunto. Kaikilla puolueen jäsenillä, myös kansanedustajilla ja varapuheenjohtajilla, on oikeus esittää näkemyksiään, vaikka ne eivät vastaisikaan puolueen virallisia linjauksia.

Puoluehallitus katsoo, että aloite ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous merkitsee aloitteen ja puoluehallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

8. Maaseudun ongelmat

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Vihreiden olisi panostettava enemmän maaseudun ongelmiin. Kyläkoulujen lopettamiset ovat ratkaisevimpiä negatiivisen kehityskierteen laukaisijoina. Maataloustulon 40 %:nkin laskeminen EU-jäsenyyden myötä ratkaiseva heikennys maanviljelijöille, joka on paikoin vaikeaa korvata lisäämään raivauksella, automatisoinnilla tai muulla järjeistämällä. Laajentamiset ja järjeistämiset altistavat viljelyn ja eläinkasvatuksen muuttamiseksi monokulttuuriksi, joka on ympäristön kannalta huono. Maaseutuympäristö on myös hyvä ihmisten luontosuhteen kehityksen kannalta.

Ei kannata ajatella vain pitkiä työmatkoja yksityisautoilla. Jätekuormitusta tulee sama määrä puhdistamattomista 10 000 hengen jätteistä kuin 100 000 hengen 90 %:sti puhdistetuista. Oulun kaupungissakin on jo orgaanisen jätteen hajuhaittoja ja puhdistamolietteen sijoitusongelmia. Lietehän tulisi kuljettaa pääosin pelloille, kunhan se olisi kyllin puhdas raskasmetalleista.

Työpaikka saattaa olla luontoympäristössäänkin tai kotona eikä aina keskuksissa. Matka voi myös tapahtua pyörällä tai hevosella tai koneella, joka käyttää bio- tai muuta uusiutuvaa energiaa jopa omalta tilalta. Myös rakennusten jättäminen maalle keskittämispolitiikan seurauksena ja uusien rakentaminen kaupunkiin on energian haaskausta ja tuhlausta. Jos ihmiset käyttäisivät enemmän kasvivaltaista ruokaa, maa-ala elättäisi selvästi useampaa. Maaseudun puolustaminen ja sen ongelmien ymmärtäminen avaa mahdollisuuksia vihreille menestyä maaseudulla, joka on aika heikoissa kantimissa.

Puoluehallituksen lausunto:

Maaseutupolitiikka on Vihreissä ollut vuosien varrella hyvin esillä. Puolue on hyväksynyt jo neljä maaseutuohjelmaa (1991, 1997, 2002 ja tuorein 2008, www.vihreat.fi/maaseutuohjelma).

Maaseutupolitiikan ytimessä tulee olla maaseudun vahvuuksien tunnistaminen, haasteiden havaitseminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. Oikealla politiikalla maaseutu säilyy edelleen Suomelle suurena voimavarana ja on tärkeä myös ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Aloitteessa on esitetty useita kannatettavia ideoita etätyöstä, biopolttoaineiden käytöstä liikenteessä, jätteen hyötykäytön edistämisestä ja kasvisruoan käytön lisäämisestä. Näiden lisäksi Vihreät pitää maaseudun elinvoimaisuuden kannalta tärkeänä esimerkiksi ympäristön puhtauden ylläpitämistä, kylätoiminnan edistämistä, monimuotoista pienyritystä sekä uusiutuvien energianlähteiden ja luomutuotannon edistämistä.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että Vihreät jatkaa maaseudun elinvoimaisuuden edistämistä maaseutupoliittisen ohjelman mukaisesti laajan keinovalikoiman avulla.

Päätös: Esityksen mukaan.

9. Kunnallisvero pääomatuloille

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Pääomatuloille laitettava myös kunnallisvero. Näin estetään veronnoston aiheuttama pääomapakko ulkomaille ja on samalla tasattavissa sekä pääoma- että työtulojen esim. tasainen 20 %:n vero yhdistettynä n. 20 %:n kunnallisveroon yhteensä n. 40 %:n vero. Yhdessä kansalaispalkan 500 € / kk kanssa saadaan sopiva progressio.

On ollut keskustelua pääomaveron nostamisesta johtuen sen epäoikeudenmukaisesta alhaisuudesta suhteessa tuloveroon. Kunnallisveron määräämisellä em. tavalla saatettaisiin tämä kuntoon ilman pääoman suuntautumista enemmän ulkomaille. Vieraisissa maissa on sitten valtioiden oma asia, verottavatko ne Suomesta saatua pääomatuloa ja missä määrin.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteen tekijä perustelee kunnallisveron määräämistä pääomatuloille sillä, että näin estetään veronnostamisen aiheuttama pääomapako.

Nyky muodossaan kunnallisvero on luonteeltaan paikallisiin peruspalveluiden rahoittamiseen tarkoitettu, lähinnä työtuloista maksettu vero. Pääomaveroja sen sijaan maksetaan pääomatuloista, joihin pidetään yleensä tuloja, joita varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen. Pääomatuloja ovat omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen: esimerkiksi korkotulot, pörssiyrityksistä saatu osinkotulo, vuokratulo, voitto-osuus, henkivakuutuksen tuotto, metsätalouden pääomatulo-osuus, maa-aineksesta saadut tulot ja luovutusvoitto. Suomessa pääomatulon veroprosentti on 28. Veroprosentti on sama tulon määrästä riippumatta.

Pääomaverotuksen alhaisuus verrattuna työtuloihin koetaan usein epäoikeudenmukaiseksi. Myös Vihreät on korostanut eri yhteyksissä pääomaverotuksen nostamisen tarvetta ja näin tultaneen jo lähivuosina tekemään.

Pääoma liikkuu tunnetusti nopeasti maasta toiseen. Tämän takia pääomien verottaminen kuntatasolla loisi voimakkaita heilahteluja kuntien talouteen. Pääomaverotuksella valtiot myös kilpailevat keskenään. Olisi kuntien kannalta kohtuutonta alistaa ne pääomaverotuksen kautta kansainvälisen verokilpailun välineiksi. Pääomaveroprosentin on parempi olla maan sisällä kaikissa kunnissa sama, jotta välttyään kuntien väliseltä verokilpailulta. Kunnat saavat yhteisöveroa, jonka nopeat heilahtelut aiheuttavat kunnille jo nyt suuria ongelmia.

Puoluehallitus katsoo, että pääomaverotus kuten pääomapaon kontrollointikin sopii kuntia paremmin valtiovallan tehtäväksi.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.

10. Homoavioliitot

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Homoavioliittojen ajaminen ja niille avioliiton kaltaisten etujen ajaminen on poistettava vihreiden periaateohjelmasta, koska se on Jumalan sanan perusteella varmasti väärin. Itseni kaltaiset vanhoillislestadiolaiset eivät varmaan etenkään tästä syystä tule mukaan vihreiden toimintaan. Itse olen mukana ehdolla vastustaa niitä hellittämättä.

Vihreiden olisi aiheellista hellittää ohjelmaansa tässä suhteessa. Poliitikamme voisi saada näin leveämmät hartiat. Meitä vanhoillislestadiolaisia on aiemmin vaikuttanut politiikassa etenkin keskusta- ja kokoomuspuolueissa. Kumpikaan ei ole huonosti menestyneitä.

Viime homoparien rekisteröintilain ollessa ajankohtainen, oli Helsingin Sanomissa eri

uskontokuntien edustajien lausuntoja aiheesta. Sen mukaan katolilainen asiainhoitaja Jan Aarts ilmaisi: "Minusta on oikein, että laki antaa erilaisille kumppaneina asuville ihmisille mahdollisuuden rekisteröidä asuinkumppanuutensa. En näe syytä rajoittaa tätä oikeutta vain homoseksuaaleille. Tällaista asuinkumppanuutta ei pitäisi missään tapauksessa rinnastaa avioliittoon. On lapsille, aviopuolisoille ja yhteiskunnalle olennaisen tärkeää, että laki suojelee avioliittoa, jossa mies ja nainen sitoutuvat toisiinsa ja yhdessä lastensa kanssa muodostavat luonnollisen perheen." (HS 11.2.2001). Päivi Räsänen mukaan virallistettu parisuhde on jo nyt yhtäläinen avioliiton kanssa paitsi ulkoisen adoptio-oikeuden ja vihkimisen suhteen (HS 16.3.2010, C7). Siksi tällainen laki tulisi kumota ja muuttaa. Muslimi Omar Hussein (em. HS mukaan): "En usko, että missään uskonnossa hyväksytään homoseksuaalisuutta tai lesbolaisuutta, ainakaan islamin uskossa niitä ei hyväksytä ollenkaan." Vaikka homoseksuaalinen parisuhde saisi papin siunauksen, se saisi pyhän raamatun ja oikean uskon mukaan kirouksen, eikä sille mahda mitään maanpäällisillä laeilla eikä lausunnoilla.

Homoparilakikeskustelussa tuli esiin myös erään kristillisten kansanedustajan lausunto, jossa todettiin Amerikassa eheyttävässä terapiassa homoista tulleen heteroseksuaaleja. Tämä antaa viitteitä siitä, että homoseksuaalisuus on sairaus, jota pitäisi pyrkiä parantamaan.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteen sisältö on täysin ristiriidassa vihreän yhdenvertaisuuspolitiikan kanssa. Vihreiden periaateohjelman (2006, www.vihreat.fi/periaateohjelma) mukaan:

- Kaikilla ihmisillä on oikeus vapaaseen elämään ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin sukupuolestaan, sukupuoli-identiteetistään ja sukupuolen ilmaisutavasta riippumatta.
- Avioliittolakia on muutettava siten, että laki ei määrittele puolisojen sukupuolta. Samaa sukupuolta olevien avoparien ja rekisteröityjen parien tulee saada vastaavat oikeudet sisäiseen ja ulkoiseen adoptioon, hedelmöityshoitoihin, juridiseen vanhemmuuteen ja tulonsiirtoihin kuin eri sukupuolta olevilla pareilla.
- [Uskonnollisista yhdyskunnista:] Väärän suvaitsevaisuuden nimissä ei tule hyväksyä ihmisoikeuksien loukkaamista, ja kaikilta tulee vaatia yhtäläistä muiden arvostamista.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.

11. Turvetuotannosta

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Turvetuotantoon ei pitäisi olla ehdottoman kielteistä kantaa. 20 % avosoista suojeleluun pitäisi riittää. Kuitenkin vedet pyrittävä pitämään puhtaina, valuttamalla tuotantoalueilta vedet esim. luonnontilaisen suon kautta. Utisoitu on myös järviruo'oston suuresta puhdistustehosta. Sellainen olisi mahdollisesti paras suodatin. Jos eivät tällaiset ole mahdollisia saastumisen estämiseksi, ei tuotannolle pidä antaa lupaa. Ei saa kuitenkaan tulla tilannetta, että kaikki avosuot olisivat turvetuotantosoita tai suojeltuja, vaan aloja tulisi jäädä tulevaan harkintaan. Turpeen polttaminen sellaisenaan on kuitenkin huonompi vaihtoehto materiaalityöntöön ja esim. kaasutukseen verrattuna, jolloin ilmeisesti elohopean ja muiden raskasmetallien pääsy ilmaan estyy. Turpeen

poltto on kuitenkin parempi vaihtoehto kivihiileen ja öljyyn verrattuna, jotka tuottavat rikki- ja ehkä typpipäästöjäkin enemmän. Turve on kuitenkin kotimaista, ohjaten varoja kotimaan hyväksi. Veli Pohjonen kirjoitti turvetuotantosoiden olevan tulevaisuuden peltoja kun ravinnon ja energian tarve lisääntyy ja ilmastokin muuttuu.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteen tekijä katsoo, että Vihreillä ei pitäisi olla turvetuotantoon ehdottoman kielteistä kantaa.

Vihreiden mielestä turpeen energiakäyttöä voidaan ja tulee Suomessa vähentää. Ensimmäiseksi on lopetettava uusien suoalueiden ottaminen energiakäyttöön. Lisäksi on ryhdyttävä toimiin jo käytössä olevien alueiden ennallistamiseksi.

Kansainväliset ja kotimaiset tutkimukset osoittavat selvästi, että turpeenpolton koko elinkaaren ilmastopäästöt ovat jopa suuremmat kuin kivihiilellä. Suot ovat myös tärkeä osa Suomen luonnon monimuotoisuutta. Kansainväliset suotutkijat ovat ilmaisseet järkytyksensä siitä, että Suomessa on tuhottu merkittävä määrä arvokasta suoluontoa mm. turpeennostolla.

2000-luvulla turpeenpoltto on aiheuttanut n. 9–14 prosenttia Suomen vuotuisista ilmastopäästöistä - lähes yhtä paljon kuin liikenne. Ilmastonmuutoksen torjuminen edellyttää ripeitä ja voimakkaita toimia päästöjen vähentämiseksi kaikilla sektoreilla. Myös turpeenpolton päästöjä on siis vähennettävä.

Turpeen käyttömahdollisuus voi olla perusteltua omavaraisuuden vuoksi silloin, kun vastakkain ovat turve ja kivihiihi. Kun vastakkain ovat turve ja energiankäytön tehostaminen tai uusiutuva energia, esimerkiksi kotimainen puuenergia, on suosittava jälkimmäistä.

Esimerkiksi OECD pitää turpeen verokohtelua nurinkurisena verotukena, joka kannustaa ympäristön pilaamiseen. Vihreiden mielestä turpeen verotukia onkin purettava. Suomen lisäksi turpeen energiakäytöllä on merkittävä rooli Euroopassa vain Irlannissa. Irlannin turveyhtiö on ilmoittanut, että se ei enää ota käyttöön uusia turpeenottoaikoja ja että se käytännössä lopettaa turpeen käytön 15–20 vuoden kuluessa.

Puoluehallitus katsoo, ettei ole perusteita muuttaa Vihreiden kantaa turpeenkäyttöön. Suomessa on luotava kansallinen strategia turpeenpolton asteittaiseksi vähentämiseksi ja pitkällä aikavälillä turpeen käytöstä luopumiseksi.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.

12. Ojitettujen sarasoiden lannoitus

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Metsää kasvavien ojitettujen saraturvesoiden tuhka / PK-lannoitusta kannattaisi vihreidenkin kannattaa. Niillä saadaan puut runsaaseen luonnontuottoon. Runsaan typen epäsuhdan vuoksi tämä

voisi estää sen valumista vesistöihin.

6.6.2008 Stora Enson retkeilyllä Muhoksen metsäntutkimuslaitokselle ja koealoille esitettiin mm. seuraavaa: Ojitettua rämemännikköä metrin vahvuudessa saraturpeessa kasvu oli tasaista 2 m² vuodessa/ha, kun viereisen koealan kali- ja fosfori- (PK) lannoitetun kasvu oli 8-10 m² alkuun vuodessa, nyt 14 m². Lannoitetulla alalla oli pystyssä 190 m², harvennuksia kai pari takana. Lannoittamattomalla oli pystyssä 60- 70 m².

Jo vanhempi koeala voimalaitosten rakentamisajoilta jäänyttä koivuntuhkaa käytettiin ojitettujen soiden lannoituskokeisiin kai 1950-luvulla. Alueella kasvoi nyt Mäntyvaltaista metsää ilmeisesti saraturpeella. 8 000 kg/ha saaneella alalla oli pystyssä 255m² ja 16 000kg/ha saaneella oli pystyssä 367m². Lannoitetut alat oli harvennettu kolme kertaa. Lannoittamattoman pystytuusto oli yhä 50 m², kuten kokeen alussa. Esiteltyt metsäteknikko sanoi metrisessä saraturpeessa kasvaneesta männiköstä, ettei se koskaan tarvitse typpilannoitusta. Itsekin Biologista ja biodynaamistakin viljelyä harrastaneena vierastan keinolannoitteita, mutta mainituissa tapauksissa PK-lannoitus puolustaisi paikkaansa, kun se lisäisi näin huikeasti kasvua, ja voisi vähentää typpi ja humusvalumiakin aineiden tullessa kasvien kasvuun. Lannoittamattomalla alalla oli kalin ja typen puutosoireita. PK-lannoitetulla niitä ei näkynyt. Tällaisissa paksuissa turvesoissa pelkkä ojitus on riittämätön investointi. Tehokkaammassa käytössä soita riittäisi enemmän suojeluunkin ja muihin tarkoituksiin.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteentekijän mukaan Vihreiden kannattaisi alkaa tukea metsää kasvavien ojitettujen saraturvesoiden tuhka- ja PK-lannoitusta. Näin saataisiin puut runsaaseen luonnontuottoon.

Vihreät suhtautuu erittäin kielteisesti metsien saati soiden ravinteiden lisäämiseen. Ravinteet päätyvät helposti rehevöittämään vesistöjä.

Sen sijaan metsistä otettuja ravinteita eli puutuhkaa tulee palauttaa korjuualalle hitaasti liukenevassa muodossa (esimerkiksi pelletteinä), jotta ravinteet eivät päädy vesistöön.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.

13. Ympäristöpolitiikasta periaateohjelmassa

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

”Ympäristöpolitiikka luo hyvinvointia”- otsikon alla periaateohjelmassa lisäys lauseeseen ”ympäristönsuojelun tulee ohjata kaikkea politiikkaa” jatkeeksi lause ”kunhan se ei ole ristiriidassa hyvien uskonnollisten ja moraalisten käytänteiden kanssa.”

Esim. kuolleet ihmiset olisi ekologista jauhaa peltojen, tai metsien lannoitteiksi, mikäli eivät sisällä liikaa raskasmetalleja. Kuitenkin kristillinen ja muukin vainajien kunnioitus on tehnyt tavan haudata hautausmaihin, ja siunaaminen on ehkäissyt ihmisten kummitteluakin kuoleman jälkeen.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetään puolueen periaateohjelman muuttamista. Periaateohjelma tulee käsiteltäväksi puoluekokouksessa 2014, joten sen sisältöön ehditään paneutua myöhemmin.

Aloitteen toinen esitys koskee kuolleiden jauhamista lannoitteeksi. Puoluehallitus katsoo, että vainajia tulee kunnioittaa. Kuoleman jälkeenkin ihmisiin kiinnittyy niin paljon tunteita ja muistoja, että ruumiita ei tule kohdella esityksen mainitsemalla tavalla ellei se ole vainajan nimenomainen toivomus.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.

14. Rautateistä

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Rautateitä tulisi rakentaa lisää. Energiaa säästävämpää kuljettaa painavampaa ja tilaa vievempää tavaraa junilla. Kuljetusten suuntautuminen enemmän raiteille voisi mahdollistaa lisää myös henkilöliikennettä. Oulun läänissä pitäisi rakentaa rata Kajaanin Otanmäeltä Siikajoen Tuomiojalle. Näin saisi suoremman reitin uudelta kaivokselta Raahen satamaan. Toinen rata Iistä Kuusamoon, jolloin voisi parantaa lähiliikennettä Oulusta Iihin josta voisi reitittää radan hyödyntäen harjujaksoja säästääkseen rakennusmateriaaleja ja energiaa.

Puoluehallituksen lausunto:

Rautatieliikenteen kehittämistä on käsitelty laajasti valtuuskunnan hyväksymässä liikennepoliittisessa ohjelmassa (2006, www.vihreat.fi/liikenne). Nykyisen rataverkon rappeutuminen on suuri riski rautatieliikenteelle. Ratojen ylläpitoon ja kunnostamiseen olisi investoitava merkittävästi nykyistä enemmän. Kuljetuskapasiteettia voidaan parantaa edullisesti pelkästään lisäämällä ohitusraiteita ja ohjaamalla osa tavaraliikenteestä käyttämään vähemmän kuormitettuja yhteyksiä. Suomessa on laadittava kunnianhimoinen suunnitelma ratahankkeiden toteuttamiseksi. Valtion määrärahoja ratojen rakentamiseen on lisättävä olennaisesti, ja uusia rahoitusmenetelmiä on harkittava.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous kannattaa aloitteen esitystä rautateiden lisärakentamisesta ja tavarakuljetusten siirtämisestä raiteille, mutta ei ota kantaa yksittäisten ratahankkeiden tärkeysjärjestykseen.

15. Maakuntaitsehallinnosta

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Toteutetaan yleisillä vaaleilla valittava maakuntaitsehallinto. Se ei ole vain kepulogiaa. Suomi on harvoja maita Euroopassa, jossa maakuntaitsehallintoa ei ole. Töitä kasaantuu eduskunnalle ja alueellisesti päätettäviin asioihin olisi likeisempi tuntuma.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteen esitys vaaleilla valittavasta maakuntaitsehallinnosta on sisältynyt lukuisiin Vihreiden ohjelmiin. Muun muassa eduskuntavaaliohjelmassa 2007 mainitaan tavoitteena vaaleilla valittava maakuntavaltuusto. Myös puoluekokouksessa käsillä oleva poliittisen ohjelman luonnos pitää maakuntaitsehallintoa vartenotettavana vaihtoehtona järjesteltäessä palvelutuotantoa uudelleen. Puolueiden välillä on kuitenkin syviä erimielisyyksiä maakuntademokratian tarpeellisuudesta, minkä vuoksi poliittiseen ohjelmaan on sisällytetty myös muita vaihtoehtoja ja kriteerejä palvelutuotannon järjestämiselle.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Puoluekokous kannattaa aloitteessa esitettyjä linjauksia ja merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

16. Enemmistöpäätöksistä

Aloitteen tekijä: Heikki Metsänheimo

Päätökset tulisi tehdä 2/3 määräenemmistöllä, jotta saadaan vahvempi pohja päätöksille. 4/5 enemmistöllä päättäminen aikaansaisi jo edistyksen juuttumisen. 51 %:lla enemmistö on turhan kapea, se voi johtaa kantojen heittelemiseen ajan myötä. Niin on helppo aikaansaada muutoksia, mutta vaikea torjua niitä.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteesta ei selviä, mitä päätöksiä kirjoittaja tarkoittaa. Julkista valtaa käytetään monenlaisissa elimissä ja monella tasolla aina yksittäisen viranomaisen harkintavaltaan kuuluvista päätöksistä eduskunnan päätöksiin ja kansanäänestyksiin. Demokratian keskeisiin piirteisiin katsotaan kuuluvan, että enemmistön kantaa pidetään oikeutettuna päätöksenä. Esimerkiksi kansanäänestysten äänestäneiden enemmistön tai tavallisten lakien ja talousarvion eduskuntakäsittelyn enemmistön katsotaan antavan päätökselle oikeutuksen toteuttaa päätös. Aiemmin määrävähemmistö (1/3 tai 1/6) saattoi Suomessa estää normaalin enemmistön (1/2) tärkeänä pitämän lainsäädäntöuudistuksen. On pidetty merkittävänä demokratian vahvistumisena, että äänestäjien enemmistöä edustavien tahtoa voidaan toteuttaa verrattuna siihen, että pieni vähemmistö saattoi aiemmin jarruttaa kauankin enemmistön tärkeänä pitämän uudistusten tekemistä.

Aloitteentekijä arvioi, että määräenemmistöpäätökset voivat ”johtaa kantojen heittelemiseen ajan myötä” ja että ”on helppo aikaansaada muutoksia, mutta vaikea torjua niitä”. Täten aloitteentekijä ottaa vahvan kannan sen puolesta, ettei muutoksia yleensä tulisi tehdä. Ajattelusuuntausta, joka välttää muutosta ja tukee perinteisiä normeja, kutsutaan yleisesti termillä ”konservatiivisuus”. Vihreiden laaja ohjelmatyö ja lukuisat aloitteet eri julkisen päätöksenteon tasolla kuitenkin tähtää muutoksiin. ”Vihreäksi konservatiivisuudeksi” on nimitetty ainoastaan puolueen ja kannattajien pyrkimystä suojella ympäristöä ja säilyttää vanhoja rakennuksia, jotka kuuluvat tavanomaisen

lainsäädännön piiriin.

Määrävähemmistösäännöksiä on katsottu tarpeelliseksi jättää ainoastaan valtion oikeudellisen perustan eli perustuslain muuttamisen yhteyteen. Puoluehallitus katsoo, että määrävähemmistöt sopivat juuri oikeusperustan turvaamiseen ja että tavanomainen päätöksenteko kuuluu enemmistöjen ratkaista.

Päätösesitys puoluekokoukselle:

Aloite hylätään.

Päätös: Esityksen mukaan.